

Osby kommun

Allmän beskrivning

Osby kommun, längst upp i Skånes nordöstra del, ligger inom nordöstra Skånes barrskogslandskap. Berggrunden utgörs av urberg som är överlagrat med näringsfattiga urbergsmoräner. Landskapet är kuperat med flera nord-sydliga sprickbildningar. Kommunen har flera sjöar, varav Osbysjön är den största. Flera mindre vattendrag, som kommer från de myrrika östra delarna, ansluter sig till den mycket skyddsvärda Helge å som rinner i syd-nordlig riktning för att vika av och rinna i öst-västlig riktning i den västra delen av kommunen för att slutligen mynna i Hanöbukten. Den östligaste delen av kommunen avvattnas av flera vattendrag som rinner in i Immeln norra del. För Immeln se även Östra Göinge och Kristianstads kommuner. Av de få kvarvarande slättermarkerna i länet återfinns merparten i Osby kommun. De finns på mader vid vattendragen och då framför allt kring Helge å. Barrskog dominerar landskapet med inslag av bokskog och annan lövskog, i synnerhet kring de små odlingsmarkerna. Kommunens karaktärsarter bland fåglarna är främst barrskogsknutna som till exempel orre, tjäder, pärluggla och sparvuggla. Fornlämningarna ligger tämligen glest, med skånska mått mätt, och är koncentrerade till ådalar och sjöar. Detta visar att en stor del av kommunen var obebodd under förhistorisk tid. Medeltida byar och kyrkor ligger också förhållandevis glest och det var först under 1700- och 1800-talen som de mest marginella områdena koloniserades. Under senare delen av 1800-talet fick kommunen ett uppsving, främst genom stenindustrin, men också på grund av träindustrin. Den industriella utvecklingen i kommunen blev bland annat möjligt genom att järnvägen anlades och stationssamhällena i Osby och Lönsboda etablerades. Kommunens mest värdefulla naturområden är myrmarker som Vyssle- och Västermyr och Vakö myr samt Helgeåns dalgång öster om Osbysjön.

Biologiskt särskilt värdefulla områden

Klass 1

OSB001 Vyssle- och Västermyr

OSB002 Vakö myr

OSB003 Östra Skeingesjön och Helge å

OSB004 Immeln

OSB005 Helge å Visseltofta

Klass 2

OSB006 Grims myr

OSB007 Nedraryd

- OSB008 Drakeberga och Örsjön
- OSB009 Nytebodaskogen
- OSB010 Gråshult
- OSB011 Åbrolla
- OSB012 Örnanäs
- OSB013 Högaholmsmossen
- OSB014 Norra Lindhult
- OSB015 Stora Bökön
- OSB016 Jeppa Svenstorp och Tämme ängar
- OSB017 Kruseboda och Grimsboda
- OSB018 Osbysjön
- OSB019 Västra Kalhult
- OSB020 Mossaröd
- OSB021 Östra Kalhult
- OSB022 Östanböke
- OSB023 Kålsved
- OSB024 Segutslycke
- OSB025 Björkerås

OSB001 Vyssle- och Västermyr (klass 1)

Foto: Johan Johnmark/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden på de stora och relativt opåverkade myrmarkerna som har motiverat Natura 2000-område och naturreservat. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var området också klass 1 vilket främst baserades på våtmarksinventeringen.

Beskrivning

Vysslemyr och Västermyr utgör ett stort och relativt opåverkat myrkomplex, Skånes största, av den östliga typen med tall. Mosseplanen är uppdelade i tuvor och små höljor och på några håll dominerar lösbottenhöljor. Innanför kransen av blöta, välutvecklade och klart zonerade, starrdominerade laggkärr höjer sig tydliga och vidsträckta mosseplan. Mosseplanen är klädda med lågvuxen tallskog, där det finns gott om odon, blåbär, ljung och andra ris. Både den sydvästligt utbredda myrliljan och den östliga arten skvattram förekommer på mossen. Här växer även klockljung, hjortron, tranbär, tuvull och rundsileshår. På mossen finns ett stort antal fastmarksholmar med främst tall, varav några har naturskogskaraktär. På de centrala delarna av Västermyr finns skogskärr med björk och asp i trädskiktet samt bl.a. missne, brunven, sengröe, kärnsilja, strandklo, korallrot och skogsbräken i fältskiktet. I området har man goda möjligheter att lyssna på orrspel. Nordliga fågelarter som trana, ljungpipare och grönbena hör till mossarnas häckfåglar. I kantskogarna förekommer pärluggla, sparvuggla och tjäder. Det finns flera mindre diken på mossen samt ett större dike längst i söder.

Biotopvärden

Ett stort myrkomplex med vidsträckta mosseplan. Fastmarksholmar med naturskogskaraktär.

Artvärden

Ett flertal naturvårdsarter och ett 20-tal rödlistade arter finns noterade sedan 1990, huvudsakligen fåglar. Av dessa är främst järpe (NT), spillkråka (NT), buskskvätta (NT) och talltita (NT) knutna till områdets biotopvärden. Den enda rödlistade kärlväxten som har rapporterats från området är brunag (NT).

Ekologiska samband

Området ingår i värdetrakter för våtmarker och sumpskogar och är det största relativt opåverkade myrkomplex med spridningssamband till andra myrområden i nordöstra Skåne, bl.a. Vakö myr (OSB002). Området ingår delvis även i en preliminär värdetrakt för ädellövsskog i GI:s planeringsunderlag. Limniska spridningslänkar finns till Helge å via bl.a. Rumperödsbäcken och Klingaån, men även via andra åar som Rönnebodaån, Högsamån, Sibbhultaån och Bivarödsån.

Förutsättningar för bevarande

Ingen negativ påverkan på hydrologin. Bevarande av gamla träd och död ved.

Status

- I söder ingår Natura 2000-område Vysslemyr SE0420279 (2005).
- I norr ingår Natura 2000-område Västermyr SE0420278 (2005).
- Området ingår i naturreservatet Vyssle- och Västermyr (2016).
- Området är av riksintresse för naturvärden, Vyssle-Västermyr (2000).
- Området ingår i myrskyddsplanen, Vyssle- och Västermyr (2007).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Ekologgruppen. 1985. Vyssle och Väster myr – en naturinventering. Länsstyrelsen Kristianstads län.
- Johansson, J. 2015. Tjäderskogar och orrmyrar – ett landskapsperspektiv på Nordskånes skogsbygd. LONA-projekt 2013–2014. Hässleholms och Örkelljunga kommuner.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2016. Beslut om bildande av naturreservatet Vyssle- Västermyr. Inklusive kombiplaner för Natura 2000-område SE0420279 och SE0420278.
- Länsstyrelsen Skåne. 2019. Beslut om utvidgning av naturreservatet Vyssle- och Västermyr. Bilaga 3 skötselplan.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Naturvårdsverket. 2007. Myrskyddsplan för Sverige. Objekt i Skåne län. Rapport 5670.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB002 Vakömyr (klass 1)

Foto: Alex Regnér / Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotopvärden på den stora och relativt opåverkade mossen som har motiverat Natura 2000-område och naturreservat. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var området också klass 1 vilket främst baserades på våtmarksinventeringen.

Beskrivning

Vakö myr är en stor mosse som ligger vid gränsen mellan Skåne och Kronobergs län. Merparten av mosseplanet ligger i Kronobergs län. Den skånska delen av Vakö myr är uppdelad i två delar varav den västra är benämnd Tyingemossen. Båda delarna är kraftigt påverkade av gamla torvtäkter. Myren består mest av svagt välvd mosse med inslag av vattenfyllda torvgravar samt bitvis välutvecklade laggkärr. Växterna på mosseplanet är typiska med bland annat klockljud, tuvull och ljung. Olika vitmossor dominerar i bottenkiktet. I de vattenfyllda torvgravarna växer t.ex. flaskstarr och andra halvgräs. Den skogbevuxna myrens träd- och buskskikt domineras av och tall och ung björk, men även gran och pors förekommer. En del av tall- och björkskogen är opåverkad av skogsbruk och har därmed höga biotopvärden. Sommaren 1992 brann stora delar av mossen. Innan 46 brandkårer och 1000 personer med regnets hjälp hade släckt branden, hade 150 hektar mark i Skåne och Småland brunnit ned. Där branden drog fram är trädskiktet än idag ungt och här och var syns ännu spår av branden, bl.a. i form förkolnade tallstubbar. Mossen har höga ornitologiska värden med bl.a. förekommande orre, tjäder, järpe, ljungpipare, trana, talltita och sparvuggla. Både på skånska och småländska sidan är mossen skyddad som naturreservat. Ute på myrholmarna finns förvånansvärt omfattande kulturlämningar i form av murar, odlingsrösen och torpgrunder. Flera kraftiga diken avvattnar mossen i nordost och har

troligen en stark lokal påverkan på hydrologin. Det finns även flera gamla torvgravar som är stora och vattenfyllda, men som delvis växer igen idag.

Biotopvärden

Större myrmark som är påverkad av mänsklig aktivitet men som har mycket höga värden. Tall- och björkskog som delvis har höga värden.

Artvärden

Ett flertal naturvårdsarter varav ett 10-tal rödlistade arter är noterade sedan 1990, bland annat järpe (NT), duvhök (NT), mindre hackspett (NT) och talltita (NT).

Ekologiska samband

Mossen har sin största utbredning i Kronobergs län och har spridningssamband med andra myrmarker i landskapet t.ex. de närliggande Vyssle- och Västermyr i sydväst. Området ingår i värde-trakter för våtmarker och sumpskogar i GI:s planeringsunderlag. Limniska spridningslänkar finns till Helge å via via bl.a. Rågebodakanalen, Rönnebodaån, Högsamån, Sibbhultaån och Bivarödsån.

Förutsättningar för bevarande

Ingen negativ påverkan på hydrologin.

Status

- I västra delen ingår Natura 2000-området Tyingemossen SE0420286 (2005).
- I väst ingår naturreservatet Tyingemossen (2013).
- I öst ingår naturreservatet Vakö myr (2013).
- Hela området är av riksintresse för naturvärden, Tyingemossen och Vakö myr (2000).
- Stora delar av området ingår i myrskyddsplanen, Vakö myr (2007).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Johansson, J. 2015. Tjåderskogor och orrmyrar – ett landskapsperspektiv på Nordskånes skogsbygd. LONA-projekt 2013–2014. Hässleholms och Örkelljunga kommuner.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2013. Beslut om bildande av naturreservatet Tyingemossen.
- Länsstyrelsen Skåne. 2013. Beslut om bildande av naturreservatet Vakö myr.
- Länsstyrelsen Skåne. 2013. Fastställande av skötselplan för naturreservatet Tyingemossen.
- Länsstyrelsen Skåne. 2013. Fastställande av skötselplan för naturreservatet Vakö myr.
- Länsstyrelsen Skåne. 2018. Bevarandeplan för Natura 2000-området Tyingemossen SE0420286.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

- Naturvårdsverket. 2007. Myrskyddsplan för Sverige. Objekt i Skåne län. Rapport 5670.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB003 Östra Skeingesjön och Helge å (klass 1)

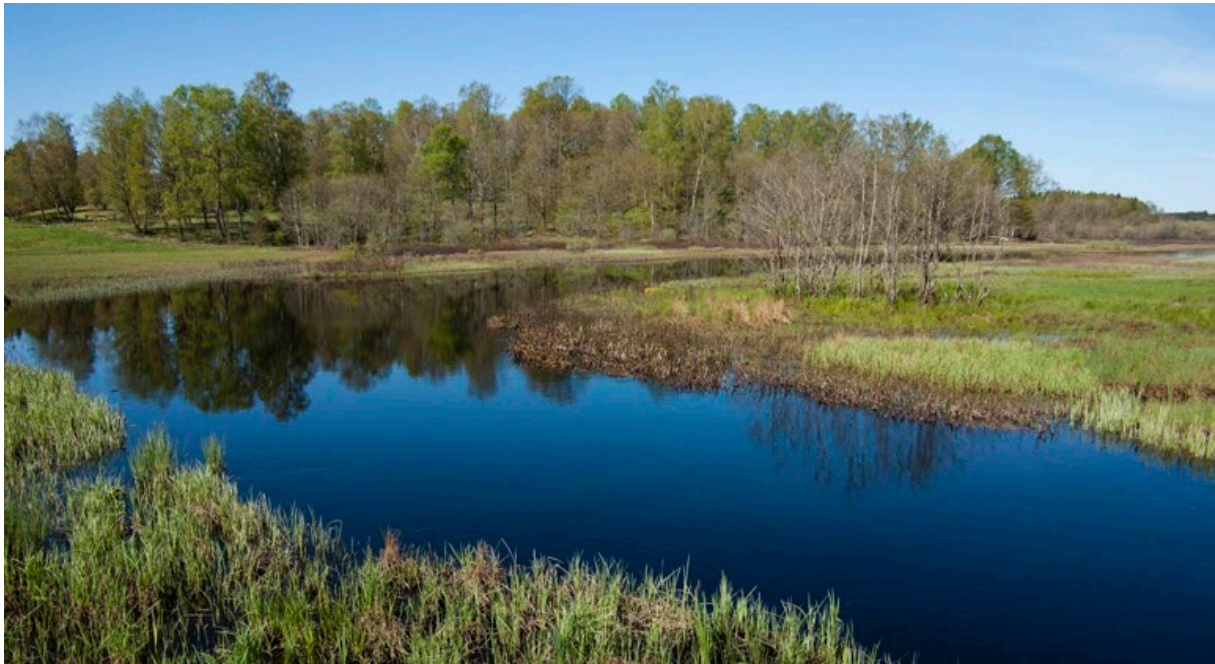

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplade till ån, sjön och de omgivande våtmarkerna. Skeingesjön, tillsammans med delar av Helge å har, i arbetet med miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” pekats ut av Naturvårdsverket som ett nationellt särskilt värdefullt vatten. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var området också bedömt som klass 1.

Beskrivning

Skeingesjön, samt Helgeån öster om sjön, delas av kommungränsen mellan Osby och Hässleholms kommun. Skeingesjön är en relativt stor och starkt brunfärgad sjö med snabb omsättningstid. Försurningsprocessen som verkat över områdets sjöar har fått till följd att Skeingesjön idag kalkas indirekt, med kalkning på flera platser uppströms sjön. Skeingesjön har ett unikt och artrikt fiskbestånd, bland annat finns den starkt hotade malen samt två relativt ovanliga karpfiskar: faren och sandkrypare. I sjön finns också rikliga bestånd av den starkt hotade arten tjockskalig målarmussla. Skeingesjön används som ytvattentäkt för bildning av grundvatten genom konstgjord infiltration. Intressanta växter i området är flytsäv, sjötåtel, klotgräs, klockgentiana, hårklomossa och grön sköldmossa. Områdena är även viktiga som livsmiljö för häckande storlom och fiskgjuse, försärla och kungsfiskare samt som födosöks- och rastplats för flertalet olika fågelarter. Skeingeborg, som är en medeltida borgruin, ligger på Borgön i Skeingesjön. Mellan Skeingesjön och Osbysjön passerar Helge å flera forssträckor. Här finns en

av landets mest livskraftiga populationer av hårklomossa. Helge å är det enda området i Sverige där kapslar från hårklomossa har hittats. Flera andra intressanta arter förekommer här, bland annat tjockskalig målarmussla, utter, strömstare och sjötåtel som endast finns på ett fåtal lokaler i Skåne. Längs ån finns flera hävdade slättermader med ett värdefullt växt- och djurliv. Området utgör en rest av tidigare vidsträckt hävdade våtmarker. Vegetationen varierar något mellan fuktiga och torrare partier. Vanliga växter på maderna är hundstarr, hirsstarr, trådtåg, ängsull och brunven. På lite torrare partier finns tuvtåtel, nysört, vattenmåra, blodrot, kråklöver, videört och kärnsilja. Här finns även klockgentiana. De finaste partierna är Malshults ängar vid Malsjön samt Gullarps ängar.

Biotopvärden

Strandängar, åsträckor, sjöar och strandskogar.

Artvärden

Ett 60-tal rödlistade arter är noterade sedan 1990, varav sju kärlväxter, två mossor, tre lavar, två svampar, en mussla, två däggdjur, tre fiskar och resten fågelarter. Bland de hotade arterna kan nämnas sjötåtel (VU), klockgentiana (EN), strandsylmossa (EN), millimetermossa (EN), violett fingersvamp (VU), svartnande narmusseron (VU), bläsand (VU), kricka (VU), tofsvipa (VU), storspov (EN), hussvala (VU), grönfink (EN), ål (CR), lake (VU).

Ekologiska samband

Viktigt ekologiskt stråk längs och i Helge å. Hela Skeingesjön och Helge å, mellan Skeingesjön och Osbysjön ingår i en limnisk värdestrakt. Området ingår även i värdestrakter för våtmarker och sumpskogar i GI:s planeringsunderlag. Gräsmarkerna har spridningssamband med andra gräsmarker i landskapet.

Förutsättningar för bevarande

Ingen negativ påverkan på hydrologin i Helge å och återskapa naturlig flödesregim. Fortsatt betes- och slätterhävd utan gödselpåverkan. Bevara strandskogar och förekomst av död ved.

Status

- Sjön i väster ingår i Natura 2000-område Skeingesjön SE0420299 (2004).
- I området ingår delar av Natura 2000-område Västra Malshult SE0420268 (2004).
- I öster ingår Natura 2000-området Osby skansar SE0420151 (2004).
- I öster ingår naturreservatet Osby Skansar (1928).
- Naturreservat Näset (2007-10-22) kommunalt
- Små delar i öst ingår i djur- och växtskyddsområdet Osbysjön (1966).
- Hela området är av riksintresse för naturvården, Hörlinge ängar, Vieån, Ubbalt (2000).
- Området kring ån ingår i myrskyddsplanen, Helge å med Vieån (2007).
- I området finns ett skogligt biotopskyddsområde, 1999:347.
- Området är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten inom miljö kvalitetsmålet levande sjöar och vattendrag.
- Hela området är av riksintresse för friluftslivet, Vittsjöarna-Vieån-Skeingesjön (2017).

- I väster ingår en del i vattenskyddsområdet Maglaröd, Skeingesjön samt delar av Simontorpsåns avrinningsområde (2003).
- Strandskydd (upp till 300 meter).

Referenser

- ALcontrol AB. 2015. Helgeån 2014. Kommittén för samordnad kontroll av Helgeån.
- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Jezek, A. 2017. Malprovfiske i Helgeå 2017. Rapport 2018:03, Biosfärkontoret Kristianstads Vattenrike och Länsstyrelsen Skåne.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1975. Beslut om bildande av naturreservatet Osby skansar.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2005. Bevarandeplan för Natura 2000-område Osby Skansar SE0420151.
- Länsstyrelsen Skåne. 2005. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Osby skansar.
- Länsstyrelsen Skåne. 2017. Bevarandeplan för Natura 2000-området Västra Malshult SE0420268.
- Länsstyrelsen Skåne. 2018. Bevarandeplan för Natura 2000-området Skeingesjön SE0420299.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Nationellt värdefulla och särskilt värdefulla vatten. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Naturvårdsverket. 2007. Myrskyddsplan för Sverige. Objekt i Skåne län. Rapport 5670.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- Sandsten, H & Carlsson, N. 2007. Undervattensväxter i några skånska sjöar - Skeingesjön, Raslången, Oppmannasjön, Krankesjön, Hammarsjön, Araslövssjön, Siesjö, Västra Sorrödssjön och Hækkebergasjön. Hushållningssällskapet och Länsstyrelsen Skåne.
- Vinterstare, J. 2015. Provfiske efter mal i Helge å 2014. Vattenriket i fokus 2015:05. Biosfärkontoret Kristianstads Vattenrike.
- VISS. 2022. Helge å & Skeingesjön. VattenInformationssystem Sverige hemsida.

OSB004 Immeln (klass 1)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplade till sjön, strandområdenas och öarnas fågelliv och strandskogarnas förekomst av gamla träd och död ved. Immeln har i arbetet med miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” pekats ut av Naturvårdsverket som ett nationellt värdefullt vatten. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2 men ökad kunskap om områdets limniska värden har medfört en uppvärdering till klass 1.

Beskrivning

Immeln är en relativt opåverkad större skogssjö i urbergsområdet. Endast den nordvästra delen av sjön ingår i Osby kommun, merparten ligger i Kristianstad kommun. Här finns ett rikt fågelliv och området är av stort värde för friluftslivet. Sjön är den största av Skånes näringsfattiga sjöar. Den är djup med gles vegetation ute i vattnet och har en flikig strandlinje. Stränderna är ofta branta och blockrika. Immeln omges till största delen av skog, i norr mest av barrskog. Flera skyddsvärda arter förekommer i vattnet, bland annat den nedströmslekande Immelnöringen, ål samt hårklomossa. I sjöns djupare delar kan man finna ishavsrelikten fyrtaggad reliktmärsla. I sjön finns ett hundratal öar, varav flera är fågelskyddsområden. Fågellivet är rikt med bland annat häckande storlom och fiskgjuse. Längs sjöstranden växer bl.a. sjötåtel, borsttåg och flotagräs och på åtminstone en av öarna (Ramnö) växer klockgentiana. Sjösystemet har ett mycket frekventerat friluftsliv med båttrafik och kanoting. Tyvärr har Immelns vattenfärg försämrats väsentligt på 30 år och detta påverkar framför allt siktdjup och syrehalter i bottenvattnet med sannolik viss interngödning som följd och försämrade livsförutsättningarna för fisk och andra arter i sjön. Immeln är utpekad inom den regionala

vattenförsörjningsplanen som en regionalt betydelsefull dricksvattenresurs i grund- och ytvatten i Skåne.

Biotopvärden

Näringsfattig sjö med flikig strandlinje som är relativt opåverkad av byggnation. Värdefulla strandskogar med både bok- och barrskog.

Artvärden

Ett flertal naturvårdsarter varav ett 10-tal rödlistade arter är noterade sedan 1990, bland annat klotgräs (VU), flotagräs (VU), brunag (NT), sjötåtel (VU), klockgentiana (NT), bokvårtlav (NT), mindre hackspett (NT), talltita (NT) och utter (NT).

Ekologiska samband

Immeln är sammanbunden med Raslången och Halen i Blekinge i ett stort relativt opåverkat sjösystem. Immeln utgör en limnisk värdekärna och värdeetrakt i GI:s planeringsunderlag. Området ingår även i värdeetrakt för ädellövskog och delvis i värdeetrakt för sumpskog.

Förutsättningar för bevarande

Inga ytterligare ingrepp i form av reglering eller förorening. Kanalisering av friluftslivet. Ingen negativ påverkan på sjöns vattenkvalitet eller hydrologi. Bevarande av gamla träd och död ved.

Status

- Sjön är av riksintresse för naturvärden, Immeln med Edre ström-Raslången (2000).
- Några av öarna ingår i djur- och växtskyddsområdet Immeln (1992), med beträdnadsförbud under perioder.
- Hela området är av riksintresse för friluftslivet, Ivösjön-Immeln-Ryssberget (2017).
- Sjön är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten med avseende på fisk/fiskvärde och nationellt värdefullt med avseende på naturvärden, inom miljökvalitetsmålet levande sjöar och vattendrag.
- Strandskydd (upp till 300 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Billqvist, M & Birkedal, L. 2016. Skånes Trollsländor. En atlasinventering 2009-2014. Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1992. Beslut om bildandet av djur- och växtskyddsområdet Immeln.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2012. Regional vattenförsörjningsplan för Skåne län. Rapport 2012:2, Länsstyrelsen Skåne.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Nationellt värdefulla och särskilt värdefulla vatten. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- VISS. 2022. Immeln. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OSB005 Helge å Visseltofta (klass 1)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Hög ekologisk status i Helge å samt höga biotop- och artvärden i ån och dess omgivning. Våtmarker med lång hävdkontinuitet. I den bredare naturvårdsbedömningen i det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var området klass 2 men ökad kunskap om framför allt de limniska värdena har medfört en uppvärdering till klass 1.

Beskrivning

Helge å flyter fram genom området i nord-sydlig riktning, i nära kontakt med svämplanet. Utmed delar av ån förekommer hårklomossa. Ån hyser ett relativt artrikt fisk- och musselbestånd, med bland annat mal och tjockskalig målarmussla. Landområdet utgörs av våtmarker och fuktiga betesmarker vid Gräsljunga intill Helge å, på gränsen till Kronobergs län. Närmast ån finns en fuktäng av gräs- och lågstarrtyp med bland annat hundstarr, blåtåtel, mannagräs, hirsstarr, krypvide, ängsull och kärrsilja. På den torra marken i söder finns gräshedsvegetation med bl.a. pillerstarr, stagg, smultron, ängsvädd, ärenpris, borsttåg, ljung och blåbär.

Biotopvärden

Större vattendrag med hög ekologisk status och med höga art- och biotopvärden. Ån står i kontakt med svämplanet. Hävdade fuktängar längs Helge å med olika vegetationstyper.

Artvärden

Ett flertal naturvårdsarter varav 28 rödlistade arter är noterade sedan 1990, av dessa är åtta kärlväxter och 18 fågelarter. Bland de hotade arterna kan nämnas ål (CR), tjockskalig målarmussla (EN), klockgentiana (EN), slåttergubbe (VU), tofsvipa (VU), storspov (EN), hussvala (VU), stare (VU) och grönfink (EN).

Ekologiska samband

Området ingår i en limnisk värdestrukt i GI:s planeringsunderlag och är ett viktigt ekologiskt spridningsstråk både längs och i Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt slåtter- och beteshävd utan negativ påverkan varken på morfologi eller hydrologi. Naturliga flödesvariationer med återkommande svämningar är viktigt.

Status

- I området finns ett skogligt biotopskyddsområde, 2011:400.
- Strandskydd längs Helge å (upp till 300 meter).

Referenser

- ALcontrol AB. 2015. Helgeån 2014. Kommittén för samordnad kontroll av Helgeån.
- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Jezek, A. 2017. Malprovfiske i Helgeå 2017. Rapport 2018:03, Biosfärkontoret Kristianstads Vattenrike och Länsstyrelsen Skåne.
- Kronobergs län. 2006. Förekomst av hårklomossa *Dichelyma capillaceum* på några lokaler i Kronobergs län. Meddelande nr 2006:20, Kronobergs län.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Bodarp-Gräsljunga-Hanavrå. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- VISS. 2022. Helge å. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.
- Östberg, H. 2017. Provfiske efter mal i Helge å 2016. Vattenriket i fokus 2017:05. Biosfärkontoret Kristianstads Vattenrike.

OSB006 Grims myr (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotopvärden kopplade till den stora och relativt opåverkade myrmarken. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen också klass 2 vilket baserades främst på våtmarksinventeringen.

Beskrivning

Grims myr är en svagt välvd mosse av östlig typ, som omges av fattigkärr med dominans av myrlilja. Mosseplanetets vegetation består huvudsakligen av ljung, klockljung och tuvull. Den östliga typen av mossar karakteriseras av att mer eller mindre lågvuxen tallskog har vandrat ut på mosseplanet, till skillnad från den västliga typen, där mosseplanet är kalt och randskogen utgörs av björk. Mossen är relativt orörd och värdefull ur fauna- och florasynpunkt. Grims myr fortsätter in i Kronobergs län.

Biotopvärden

Mosse av östlig typ med fattigkärr och randskogar.

Artvärden

Flera naturvårdsarter varav fem rödlistade arter är noterade sedan 1990, bland annat spillkråka (NT), talltita (NT) och buskskvätta (NT).

Ekologiska samband

Området ligger i ett landskap med många myrmarker och ingår i värdetrakt för våtmark och sumpskog i GI:s planeringsunderlag. Spridningssamband finns bland annat till den närliggande Holmamymren i väst

Förutsättningar för bevarande

Inga ingrepp i myrmarkens hydrologi. Bevarande av gamla träd och död ved.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB007 Nedraryd (klass 2)

Foto: Maria Sandell/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplade till ängs- och betesmarker har motiverat bildande av naturreservat. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2 utifrån ängs- och hagmarksinventeringen.

Beskrivning

Området kring Nedraryd begränsas av granskog i öster och Rönnebodaån i väster. Odlingslandskapet ger ett ålderdomligt intryck med små, blockrika beteshagar och slåtterängar vid Rönnebodaån. Områdets västra del innehåller en stor och vackert belägen hagmark med

frivuxna träd, gran- och lövdungar, fuktiga låglänta partier och torra kullar. Buskskiktet utgörs av enstaka enar. I betesmarken finns små fossila åkrar insprängda. Inom området finns trähägn, stengården, odlingsrösen och husgrunder. Den norra delen utgörs av björkdominerad hagmark med hassel i buskskiktet. Ett stort antal vegetationstyper finns representerade och vegetationen saknar tydliga spår av kvävegödsling. Nedraryd är en relativt stor och välbevarad gård med rödmålade och brädfodrade ekonomibyggnader. Öster om Nedraryd öppnar sig ett annorlunda odlingslandskap, som är svagt böljande och öppet med välhävdade beteshagar och välbevarade stengärdesgårdar. Gården Applahult är ett stort gulmålat boningshus med rödmålade ekonomibyggnader i skiftesverk. I närheten av Applahult ligger ett litet torp med omgivande beteshage. Runt hela inägomarken löper en mycket vällagd och välbevarad stengärdesgård. I beteshagen finns ett antal röjningsrösen lagda i jämna cirkelformer. Här finns en artrik flora med bland annat granspira, kattfot, slåttergubbe, klockgentiana, smörbollor och höskallra.

Biotopvärden

Hävdade gräsmarker med lång kontinuitet. Främst fuktängar med inslag av torrare partier med buskrika gräs- och ljunghedar.

Artvärden

En rad naturvårdsarter varav nio rödlistade arter är noterade sedan 1990, bland annat borsttåg (NT), vårstarr (NT), klockgentiana (EN), granspira (NT), slåttergubbe (VU), svinrot (NT), praktvaxskivling (NT) och bredbrämrad bastardsvärmare (NT).

Ekologiska samband

Området utgör ett viktigt ekologiskt spridningsstråk längs Rönnebodaån och ingår i värde-trakt för gräsmarker, våtmarker och sumpskog i GI:s planeringsunderlag. Ån ingår även i en limnisk värde-trakt och är spridningslänk till Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt hävd av betesmarkerna. Det öppna landskapet bibehålls öppet. Bevarande av gamla och värdefulla träd och död ved.

Status

- Centralt i området ligger Natura 2000-området Nedraryd SE0420269 (2005).
- Centralt i området ligger naturreservatet Nedraryd (2017).
- En del av området är av riksintresse för naturvården, Nedraryd-Applehult (2000).
- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Hylander, S. 2003. Biotopkartering av Bivarödsån 2003 – Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder i ett biflöde till Helge å. Länsstyrelsen Skåne.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2017. Beslut om bildande av naturreservatet Nedraryd.

- Länsstyrelsen Skåne. 2017. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Nedraryd, samt inarbetad bevarandeplan för Natura 2000-området Nedraryd SE0420269.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- VISS. 2022. Bivarödsån. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OSB008 Drakeberga och Örsjön (klass 2)

Foto: Alex Regnér / Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden med sjö, lövängsrester och äldre bokskog med förekomst av hotade lavar. Även i det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2. Simontorpsån ingår i Vieåns storområde som är utpekad som nationellt värdefullt inom miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag.

Beskrivning

Landskapet kring byarna Drakeberga och Mjöbygget är variationsrikt och gårdarna och byarna ligger mycket glest. Kring byn Drakeberga finns lövängsrester med spår av hamlade träd. Stengården delar in området i små odlingslotter. På västsluttningen strax sydväst om Drakeberga by finns en större hedbokskog. Närmast byn finns lövängsrester med en rik flora, spår av hamling och förekomst av död ved. Ovanför branten ligger en igenvuxen hagmark med ek och bok. En fägata leder från byn mot sjön. Området är mycket rikt på odlingsrösen och även flera

troliga gravar. Detta visar på ett öppet odlingslandskap under brons- och järnåldern. Genom området löper Simontorpaån där det finns en gammal kvarnrest vid vilken utterspår har påträffats.

Biotopvärden

Äldre hedbokskog med förekomst av död ved. Spår av lövängsrester med hamlade träd närmast byn.

Artvärden

Ett 20-tal rödlistade arter är noterade sedan 1990. 10 rödlistade lavar är noterade, däribland lunglav (NT), ädellav (EN), bokvårtlav (NT) och almlav (VU). Grönhjon (NT) har också noterats i området. 16 rödlistade fågelarter är rapporterade, bl.a. kricka (VU), spillkråka (NT), entita (NT) och talltita (NT). Utter (NT) har noterats i Simontorpaån.

Ekologiska samband

Relativt isolerad förekomst av äldre bokskog. Örsjön har spridningslänkar till Simontorpaån som utgör en limnisk värde-trakt med några värdekärnor inom området i GI:s planeringsunderlag.

Förutsättningar för bevarande

Bevara äldre träd och död ved. Fortsatt hävd av betesmarkerna.

Status

- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).
- Strandskydd längs sjön (upp till 300 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Torup-Kylen-Mjöbygget-Drakeberga. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värde-trakter Osby – Glimåkra 2021.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- VISS. 2022. Simontorpsån. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.
- VISS. 2022. Örsjön. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OSB009 Nytebodaskogen (klass 2)

Foto: Anders Hallengren/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden som har motiverat bildande av Natura 2000-område och naturreservat. Nytebodaskogen var tidigare en av länets största naturskogslänkande barrskogar, men idag består området främst av yngre blandskog. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 1 men den stora omvandling som skett i området medför en nedklassning.

Beskrivning

I Nyteboda har skogen i stort fått sköta sig själv, vilket tidigare gav området naturskogskaraktär. Här fanns fram tills nyligen en barrblandskog på blockrik och småkuperad podsoljordmån med huvudsakligen mycket gamla träd fram till 2000-talet. Medelåldern på träden var cirka 200 år och vissa tallar upp mot 240 år. Nytebodaskogen drabbades hårt av stormen Gudrun 2005 och på 2010-talet drabbades skogen av omfattande barkborreangrepp då i stort sett all äldre granskog dog. Fortfarande finns rikligt med död ved i området. Omfattande ungskog har etablerats där boken konkurrerar ganska bra med granen. På flera ställen i skogen finns spår av svedning, som troligen skedde i lövskog. Detta skulle innebära att de tidigare äldsta barrträd tillhör den första generationen efter svedjebrukets upphörande på 1700-talet. Marken har länge varit i statlig ägo, där målet tidigare var att tillgodose krigsflottan med virke och mastträd. I området ingår sjöarna Södra och Norra Kroksjön samt Äntragylet och den mindre Lommagylet. I Kroksjöarna finns Natura 2000-arterna bred paljettdykare och bredkantad dykare.

Biotopvärden

Varierad blandskog i tidigare äldre barrdominerad skog och sjöar. Vegetationstypen var tidigare mossrik blåbärsgranskog med bland annat knärot och linnea men har förändrats genom det omfattande ljusinsläppet då de äldre granarna dog.

Artvärden

Ett flertal naturvårdsarter varav 24 rödlistade arter har noterats sedan 1990, bland annat en kärlväxt, en mossa, en lav, två svampar och resten fåglar. Bland de hotade arterna kan nämnas knärot (VU), dvärgbägarlav (NT), gropticka (NT), bläsand (VU) och grönfink (EN).

Ekologiska samband

Området ingår i värdestrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag och närliggande ädellövskogar finns t.ex. i söder vid Lilla Nyteboda. Skogen genomgår en succession från tät barrskog till ung blandskog och återkolonisering kan ske från andra äldre skogsområden i omgivningen.

Förutsättningar för bevarande

Skogen lämnas för fri utveckling. Bevarande av gamla träd och död ved. Ingen negativ påverkan på hydrologin i området.

Status

- Området ingår i Natura 2000-område Nytebodaskogen SE0420103 (2005).
- Området ingår i naturreservat Nytebodaskogen (1981).
- Strandskydd runt sjöarna (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1981. Beslut om bildande av naturreservatet Nytebodaskogen.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2016. Bevarandeplan för Natura 2000-område Nytebodaskogen SE0420103.
- Länsstyrelsen Skåne. 2019. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Nytebodaskogen.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Ohlsson, A. & Svensson, J. 2007. Skogen – vårt biologiska kulturarv. Högskolan i Kristianstad.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- Svensson, T. 2012. Nyteboda – 3 dec 2011. Puggehatten 25(1): 15-16.

OSB010 Gråshult (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden som har motiverat Natura 2000-område. Betesmarker med lång hävdkontinuitet. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2 utifrån ängs- och hagmarksinventeringen.

Beskrivning

Gråshult utgör ett bra exempel på en småskalig jordbruksbygd. Betesmarkerna har sannolikt lång hävdkontinuitet och visar få spår av kvävepåverkan. Marken, som är präglad av grusunderlaget, är kuperad med trädbevuxna ås- och höjdsträckningar och mellanliggande svackor med en fuktigare vegetation. På den välhävdade betesmarken växer bl.a. backsippa, gökärt, vårstarr och blåsuga. Tidigare har slättergubbe förekommit i riklig mängd i Gråshult, men arten har inte påträffats under senare års eftersök. På en gammal skogslönn som växer på en kulle i den betesmarken finns en riklig förekomst av lunglav. Den södra delen av området består av trädklädd betesmark med ett mer hedartat fältskikt som domineras av ljung. I denna del har bete uteblivit under senare år vilket har lett till en ökad igenväxning med främst gran men också lövsly.

Biotopvärden

Naturbetesmarker med lång hävdkontinuitet och inslag av värdefulla träd.

Artvärden

Ett antal naturvårdsarter varav sju rödlistade arter har noterats sedan 1990. Bland dessa finns backsippa (VU), vårstarr (NT), lunglav (NT), vårtordyvel (NT) och grönsångare (NT).

Ekologiska samband

Gräsmarkerna är relativt isolerade i skogslandskapet. Limniska spridningslänkar finns till Osbysjön och Helge å via Driveån.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan. Återupptagen hävd samt röjning av den igenvuxna trädklädda betesmarken. Bevarande av gamla träd och död ved.

Status

- Området ingår i Natura 2000-område Gråshult SE0420270 (2005).
- Strandskydd (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2016. Bevarandeplan för Natura 2000-området Gråshult SE0420270.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB011 Åbrolla (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplade till gamla träd, trädrik betesmark och sjön.

Beskrivning

Kring vägskalet i Åbrolla och dess närmaste omgivning finns gammal bebyggelse och ett kulturlandskap med lövängsrester, stenrösen, trä- och stengården, betesmarker och små åkerlappar. Ängarnas utseende har skapats genom långvarig och målmedveten skötsel. Flera gamla askar bär tydliga spår av hamling. Bebyggelsen utgörs av flera välbevarade gårdar, bland annat en karakteristisk 1700-talsgård med knuttimrat och delvis brädfodrat boningshus och ekonomibyggnader i skiftesverk av obehandlat kärnvirke. En bit söder om bebyggelsen finns en nyligen renoverad brytestuga. Även på västra sidan av Åbrollasjön vid Lindhult finns en välbevarad bymiljö med omgivande kulturlandskap. Åbrolla sjö ingår i området. På sjöstranden växer rödlånke. Söder om sjön ligger en värdefull våtmark. På torrare mark söder om sjön har den ovanliga växten lübeckfibbla noterats.

Biotopvärden

Hamlade träd, trädrika betesmarker, våtmarker, sjö och varierade odlingsmarker.

Artvärden

Ett antal naturvårdsarter varav ca 25 rödlistade arter finns noterade sedan 1990. Bland de hotade arterna kan nämnas småvänderot (VU), liten blekspik (VU), blek kraterlav (VU), almlav (VU), kricka (VU), tornseglare (EN) och stare (VU).

Ekologiska samband

Spridningssamband finns till andra lövängsrester och gräsmarker i landskapet. Området ingår i värdetrakter för våtmark och sumpskog i GI:s planeringsunderlag, med spridningssamband till bland annat närliggande Vysslemyr i nordost. Sjön och våtmarken är limniska värdekärnor och spridningslänkar finns till Helge å via bland annat Rumperödsån och Klingaån. Området ingår även i en preliminär värdetrakt för ädellövskog.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan och bevarande och skötsel av gamla träd. Det är viktigt är att hydrologin inte påverkas negativt i anslutning till sjön och våtmarken.

Status

- Strandskydd (upp till 300 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Åbrolla-Hamsarp-Toalycke-Lindhult-Östanböke. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värdetrakter Osby – Glimåkra 2021.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- VISS. 2022. Åbrollasjö. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OSB012 Örnanäs (klass 2)

Foto: Björn Olsson/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga habitat- och artvärden. Stor naturskogsliknande barrblandskog med höga biologiska värden, som dock har brukats genom plockhuggning och skogsbete in i modern tid.

I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2 för den sydöstra delen och klass 3 för den västra delen. Ökad kunskap om områdets biologiska värden har medfört en uppvärdering. Örnanäs blev 2006 Skånes första kulturresevat.

Beskrivning

Nordväst om Immeln ligger ensamgården Örnanäs i övergångszonen mellan barrskogsregionen och den södra lövskogsregionen. Större delen av området består av grov granskog av frisk blåbärstyp med inslag av tall, bok och björk på blockrik mark. Träden har stor åldersspridning och det finns en god förnygring av lövträd och gran. Här finns rikligt med lågor och torrträd av gran som är av stor betydelse för insektslivet. Under större delen av 1900-talet har bara en försiktig plockhuggning skett i skogen, och skogen betades ända fram till 1980. På 2010-talet påbörjades en successiv restaurering av området och skogsbete återinfördes 2012. Det cirka 25 hektar stora skogsområdet är beläget på tidigare utmark och har hög bonitet. På de gamla inägorna finns gott om lind och ask som har varit viktiga hamlingsträd. Här finns flera hotade lavar och en mycket rik flora. Stora delar av området är skyddat som kulturresevat.

Biotopvärden

Varierad blandskog med främst gran, tall, bok och björk. Lövängsrester med hamlade askar.

Artvärden

Ett antal naturvårdsarter varav 20 rödlistade arter är noterade sedan 1990. Fyra rödlistade kärlväxter har noterats, bl.a. knärot (VU) och småvänderot (VU). Sju rödlistade lavar är noterade, bl.a. lunglav (NT), gulvit blekspik (VU), blek kraterlav (VU) och gryinig filtlav (NT). Cinnoberspindling (NT) och brödmärgsticka (NT) är de enda rödlistade svamparna som har rapporterats. Tre rödlistade insekter har noterats, samtliga fjärilar, däribland humlerotfjäril (NT) och tvärstrekat mottfly (NT). De rödlistade fågelarterna i området utgörs av entita (NT), ärtsångare (NT) och stare (VU).

Ekologiska samband

Mosaiklandskap med spridda inägomarker med lövängsrester i omgivningen. Området ingår i värdeetrakter för ädellövskog och sumpskog i GI:s planeringsunderlag. Stora delar av området ingår i limnisk värdeetrakt och spridningslänkar finns till Immeln.

Förutsättningar för bevarande

Inägor och betad skog med gamla träd och död ved bör hävdas och bevaras.

Status

- Centralt i området ligger kulturresevatet Örnanäs (2006).
- I norra delen finns ett skogligt biotopskyddsområde, 2012:231.
- Hela området är av riksintresse för friluftslivet, Ivösjön-Immeln-Ryssberget (2017).
- Strandskydd runt sjöarna och vattendragen (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Bråkenhielm, S. m.fl. (red), 1982. Urskogar: inventering av urskogsartade områden i Sverige. 2. Södra Sverige. Skogsstyrelsen och statens naturvårdsverk.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2006. Beslut om bildande av kulturresevatet Örnanäs.
- Länsstyrelsen Skåne. 2006. Skötselplan för kulturresevatet Örnanäs.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Naturvårdsingenjörerna AB. 2013. Inventering av ytvatten inom Ekeshultsåns avrinningsområde till Immeln.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- VISS. 2022. Ekeshultsån. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OSB013 Högaholmsmossen (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplat till orörd myrmark. Området ingår i Myrskyddsplanen.

Beskrivning

Högaholmsmossen, norr om Boalt, är en välvd öppen mosse på gränsen till Kronobergs län. Den är dels av så kallad höljmossetyp med tuvulldominans, dels av ristyp med ljungdominans. Den nordöstra delen av mossen utgörs av ett stort kärrområde inom vilket blåtåtel, flaskstarr och ängsull omväxlande dominerar. Järnockra förekommer på vissa lösbottenytor i kärret. Några fastmarksholmar i mossens östra halva hyser naturskog av främst tall. Myren är dikad i nordväst och främst i sydöstra delen av kärret förekommer en del diken.

Biotopvärden

Större myrmark med välvd öppen mosse med inslag av kärrpartier.

Artvärden

Inga rödlistade arter är noterade.

Ekologiska samband

Området ingår i värdestrakt för våtmarker och sumpskog i GI:s planeringsunderlag och har spridningssamband till bl.a. Bröna myr i väst och i söder till Kvarnagölen och Nabbagölen. Limniska spridningslänkar finns till Vesljungasjön.

Förutsättningar för bevarande

Inga ingrepp i myrmarken. Bevarande av gamla träd och död ved på fastmarksholmarna.

Status

- Området ingår i myrskyddsplanen, Myr norr om Boalt (2007).
- Hela området är av riksintresse för naturvården, Myr norr Boalt (2000).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Naturvårdsverket. 2007. Myrskyddsplan för Sverige. Rapport 5670.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB014 Norra Lindhult (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplade till odlingslandskap med naturbetesmarker. Även i det regionala naturvårdsprogrammet från 1996 var bedömningen klass 2.

Beskrivning

Norra Lindhult består av ett kulturlandskap med en samlad bebyggelse som omges av betesmarker med lång hävdkontinuitet. Området är variationsrikt och består av steniga betesmarker, enefälad, lövängsrester och artrika lövdungar med ek, ask, lind, lönn, rönn och björk samt inslag av gran och tall. I området finns en riklig förekomst av stenmurar och odlingsrösen. Byns gamla utmarker domineras av barrskog och myrmarker. På betesmarken växer bl.a. slättergubbe, svinrot, ängsvädd och knägräs.

Biotopvärden

Naturbetesmarker med lång hävdkontinuitet.

Artvärden

12 rödlistade arter har noterats i området sedan 1990, däribland slåttergubbe (VU), svinrot (NT), grynig filtlav (NT), ängsmetallvinge (NT), mindre hackspett (NT) och gulsparv (NT).

Ekologiska samband

Variationsrikt odlingslandskap med liknande områden inom spridningsavstånd i skogslandskapet. Området ingår i en preliminär värdetrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag samt i värdetrakter för våtmarker och sumpskogar. Limniska spridningslänkar finns till Helge å via bland annat Rumperödsån och Klingaån.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan. Bevarande av äldre träd och död ved.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värdetrakter Osby – Glimåkra 2021.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB015 Stora Bökön (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotopvärden i de stora och relativt opåverkade myrområdena samt i betesmarker med lång hävdkontinuitet. Även i det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2.

Beskrivning

Vid Stora Bökön cirka åtta kilometer norr om Lönsboda, på gränsen till Kronobergs län, finns ett stort myrmarksområde och en öppen hagmark med enstaka ekar och björkar samt en och hassel i buskskiktet. Hagmarken har en rik gräsheds- och fuktängsvegetation med riklig förekomst av slätter- och betesindikerande arter som slättergubbe, knägräs, krypvide och stagg. Östre myr, som är den södra delen av Sântamyren i Kronobergs län, är en välvd mosse med ett stort och delvis öppet, delvis glest trädbevuxet mosseplan. Höljestrukturen är svag och fältskiktet domineras av tuvull och ljung. I den östra kanten finns ganska stora laggkärr med främst flaskstarr. I norra delen av området ligger Bökönasjön, som är en sänkt sjö med ett rikt fågelliv. Här finns bland annat sångsvan och trana. Gödas myr och Västre myr utgör tillsammans ett myrkomplex bestående av kala och trädbevuxna mosseytor samt laggar och dråg. Mossen domineras av tuvull och risvegetation. Dråg och lagg domineras av flaskstarr. Den östra delen av dråget kring fastmarksholmarna har vildmarkskaraktär. En moränrygg skjuter ut i denna del av dråget.

Artvärden

Ett flertal naturvårdsarter varav 24 rödlistade arter har noterats sedan 1990. Bland dessa finns följande hotade arter: ask (EN), slättergubbe (VU), ligusterfly (NT), kricka (VU), sävsparv (NT) och buskskvätta (NT).

Ekologiska samband

Området ingår i värdetrakt för våtmarker och sumpskog med spridningssamband till andra myrmarker i trakten som t.ex. den närliggande Vakö myr i nordväst. Limniska spridningslänkar finns till Immeln och Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan och ingen negativ påverkan på hydrologin. Røjning av igenväxningsvegetation.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Johansson, J. 2015. Tjäderskogar och orrmyrar – ett landskapsperspektiv på Nordskånes skogsbygd. LONA-projekt 2013–2014. Hässleholms och Örkelljunga kommuner.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB016 Jeppa Svenstorp och Tämme ängar (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden i våtmark och sumpskog kring Rumperödsån. Även i det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2.

Beskrivning

Längs Rumperödsån/Kilingaån finns stora värdefulla våtmarksmader, som tidigare hävdades med slätter. Maderna svämmar över på vårvintern och utgör viktiga rastplatser för många fåglar. Även under häckningstid finns här ett rikt fågelliv. Kring byn Jeppa Svenstorp finns ett omväxlande odlingslandskap med stengården och odlingsrösen, öppna hagmarker och en enefälad på en åsrygg. Hagmarken har en artrik och mosaikartad gräsheds- och fuktängsvegetation med slättergubbe, ängsbräsma, ängsvädd och orkidéer. Enefäladens vegetation består av ris- och gräshedsvegetation med arter som vårbrodd, fårsvingel, knippfryle, rölleka och gråfibbla.

Artvärden

Flera naturvårdsarter varav sju rödlistade arter är noterade sedan 1990, däribland etternässla (NT), backtimjan (NT), slättergubbe (VU), violettkantad guldvinge (NT) och mindre bastardsvärmare (NT).

Ekologiska samband

Området ingår i värdetrakt för ädellövträd i öppna landskap i GI:s planeringsunderlag. Limniska spridningslänkar finns till Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan. Ingen hydrologisk eller morfologisk påverkan på ån.

Status

- I söder är området av riksintresse för naturvården, Tämme ängar (2000).
- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- VISS. 2022. Kilingaån. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OSB017 Kruseboda och Grimsboda (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till ett variationsrikt odlingslandskap med naturbetesmarker. Även i det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2.

Beskrivning

Runt gårdarna Kruseboda och Grimsboda finns hagar, lövskogsdungar och åkrar. Här finner man också gamla hamlade träd och en rik vårflora. Bbetesmarkerna är blockiga med inslag av lövdungar och solitära träd. Lövdungarna består huvudsakligen av ask, lind, ek och avenbok. Flera av träden är värdefulla och hyser en intressant lav-, svamp- och mossflora. Här finns bl.a. ädellav, blek kraterlav, almlav och oxtungssvamp.

Biotopvärden

En mosaik av gräsmarker, lövskogsdungar och odlingsmark med många stengärden.

Artvärden

Ett flertal naturvårdsarter varav 15 rödlistade arter är noterade sedan 1990. Bland de hotade arterna finns småjungfrukam (NT), ängstarr (NT), ädellav (EN), blek kraterlav (VU), almlav (VU) och stare (VU).

Ekologiska samband

Området har spridningssamband till andra varierade kulturlandskap med naturbetesmarker, hamlade träd, lövskogspartier kring gårdarna. Området ingår i värde-trakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag. Vattendragen är limniska värde-trakter och spridningslänkar till Immeln.

Förutsättningar för bevarande

Bevarande av äldre lövträd och gräsmarker med lång hävdkontinuitet.

Status

- I området finns ett skogligt biotopskyddsområde, 2013:326.
- I en del av området har ett naturvårdsavtal tecknats.
- Hela området är av riksintresse för friluftslivet, Ivösjön-Immeln-Ryssberget (2017).
- Strandskydd (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB018 Osbysjön (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Sjö med relativt god ekologisk status och höga artvärden. I det regionala naturvårdsprogrammet från 1996 var bedömningen klass 3 men ökad kunskap om områdets biologiska värden har medfört en uppvärdering.

Beskrivning

Osbysjön är en relativt stor och grund sjö i norra Skåne. I mitten av sjön ligger halvön Näset samt de två mindre öarna Viön och Holmön. Helge å rinner genom sjön i öst-västlig riktning. Hela sjön är fågelskyddsområde och vissa år häckar till exempel storlom här. Osbysjön hyser ett mycket artrikt fiskbestånd, med bl.a. de relativt ovanliga arterna faren, sandkrypare och mal. I Osbysjön finns fyra olika nattsländearter som är relativt ovanliga. Hårklomossan växer på några lokaler runt sjön. Fem av de sju inhemska sötvattenlevande stormusselarterna finns i sjön. Sjön är reglerad (Genastorps kraftverk) och kommer att prövas inom den nationella planen 2027.

Biotopvärden

Relativt god ekologisk status, med avseende på vattenkvalitet och om påverkan från regleringen undantas. Egentligen måttlig ekologisk status.

Artvärden

Ett stort antal naturvårdsarter varav ett 50-tal rödlistade arter har påträffats i och på sjön. Flertalet av dessa är fågelarter men här finns även mal (NT), ål (CR), flat dammussla (NT), äkta målarmussla (NT) och utter (NT).

Ekologiska samband

Sjön ingår i Helgeåns vattensystem och utgör limnisk värdekärna och värde-trakt i GI:s planeringsunderlag med viktiga spridningssamband. Området ingår även i värde-trakt för våtmarker och sumpskog.

Förutsättningar för bevarande

Ingen negativ påverkan på vattenkvalitet och hydrologi. Behov av en mer naturliknande flödesregim.

Status

- Centralt i sjön ligger det kommunala naturreservatet Näset (2007).
- Sjön ingår i djur- och växtskyddsområdet Osbysjön (1966).
- I väst är en mindre del av riksintresse för naturvården, Hörlinge ängar, Vieån, Ubbalt (2000).
- Delar av sjön i väst är av riksintresse för friluftslivet, Vittsjöarna-Vieån-Skeingesjön (2017).
- Strandskydd (upp till 300 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Jarlman, A & Eriksson, M. 2020. Kiselalgsundersökning i vattendrag och sjöar i Skåne 2020. Rapport 2020:29, Länsstyrelsen Skåne.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.
- Osby kommun. 2007. Beslut och skötselplan för naturreservatet Näset.
- VISS. 2022. Osbysjön. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.
- Östberg, H. 2016. Provfiske efter mal i Helge å 2015. Vattenriket i fokus 2016:04. Biosfärkontoret Kristianstads Vattenrike.

OSB019 Västra Kalhult (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till betesmark med lång hävdkontinuitet.

Beskrivning

Kring byarna Kalhult och Kulhult, öster om Osby, finns ett större område med betesmarker. I Västra Kalhult finns en mycket välbevarad fägata och stora stengärdesgårdar med gamla fruktträd intill. Hagmarkerna i området är varierade och innehåller vegetation av gräsheds-, frisk- och fuktängstyp. Här finns även ett betydande inslag av ädellövsskog. I den trädklädda delen av området växer bl.a. gulsippa, ärenpris och underviol. På de öppnare betesmarkerna har bl.a. småjungfrukam, kärleksört och stjärndaggkåpa noterats.

Biotopvärden

Naturbetesmark med lång hävdkontinuitet och gamla lövträd.

Artvärden

I området är två rödlistades arter noterade, småjungfrukam (NT) och småsnärjmåra (NT).

Ekologiska samband

Området ligger i trakt med en del bevarade äldre betesmarker. Vattendraget som gränsar i väst ingår i en limnisk värdetrakt och är spridningslänk till Helge å i GI:s planeringsunderlag.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan. Bevarande av gamla träd och död ved.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Kalhult-Kulhult. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värdetrakter Osby – Glimåkra 2021.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB020 Mossaröd (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplade till den artrika betesmarken och sumpskogen. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var området med som klass 3 men i det kommunala naturvårdsprogrammet hade Mossaröd klass 1.

Beskrivning

Mossaröd består av både öppna betesmarker och sumpskog med inslag av ädellövträd. Betesmarkerna präglas av en rik förekomst av odlingsrösen och stengärdesgårdar. Vegetationen domineras av gräshed med inslag av fuktäng samt skogspartier. Den botaniskt mest värdefulla delen av området ligger i söder och på denna betesmark växer bl.a. slåttergubbe, bockrot, grönvit nattviol och backnejlika. I ett skogsparti växer dvärghäxört.

Biotopvärden

Gräsmarker med lång hävdkontinuitet och äldre lövträd samt sumpskog.

Artvärden

Ett antal naturvårdsarter varav ett tiotal rödlistade arter är noterade från området sedan 1990. Bland annat finns här slåttergubbe (VU), ängsmetallvinge (NT), mindre hackspett (NT) och gulsparr (NT).

Ekologiska samband

Området ligger i trakt med flera ålderdomliga bymiljöer med variationsrikt odlingslandskap med naturbetesmarker och äldre lövträd.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt betesdrift utan gödselpåverkan, bevara äldre lövträd och död ved.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB021 Östra Kalhult (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till betesmark med lång hävdkontinuitet. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 3 för ett större område med höga landskapsvärden men den kommunala naturvårdsplanen lyfter fram detta delområde.

Beskrivning

Hagmarker med rik flora och rester av lövängsvegetation. Genom hagmarken i områdets södra del löper ridåer av alkärr. I hagmarken växer bl.a. ängsvädd, prästkrage och ärenpris. I lövdungarna finns spridda bestånd av bl.a. gulsippa, blåsippa och smånunneört.

Biotopvärden

Betesmarker med lövängsrester.

Artvärden

Ett antal naturvårdsarter varav två rödlistade arter är noterade sedan 1990, skogsalm (CR) och grynig filtlav (NT).

Ekologiska samband

Området ligger i trakt med många ålderdomliga odlingslandskap kring gårdarna. Limniska spridningslänkar finns till Helge å i GI:s planeringsunderlag

Förutsättningar för bevarande

Bevara äldre lövträd och hamlade träd, fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Kalhult-Kulhult. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värdetrakter Osby – Glimåkra 2021.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB022 Östanböke (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till det ålderdomliga odlingslandskapet. Även i det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2.

Beskrivning

Östanböke är ett tydligt exempel på en välbevarad bymiljö i skogsbygd med flera fina betesmarker. De öppna markerna är samlade runt bykärnan och skiftena löper ut solfjäderformigt mot bygränsen. Gårdarna är karakteristiska med stora boningshus och

trelängade ekonomibyggnader. Byvägen går ofta tvärs igenom gårdarna. En av dem har ekonomilängor i skiftesverk av obehandlat kärnvirke enligt äldre traditionell metod. Odlingslandskapet är småskaligt och omväxlande med åkrar och betesmarker, som inramas av vackra stengården. De gamla utmarkerna utgörs av stora arealer barrskog och myrmarker. Flera naturliga fodermarker med en rik flora ingår i området. Här finns bl.a. arter som blåsuga, mandelblom, slättergubbe, svinrot, stagg, brudborste och småvänderot.

Biotopvärden

Naturbetesmarker med lång hävdkontinuitet.

Artvärden

Flera naturvårdsarter och fem rödlistade arter noterade i området sedan 1990, däribland slättergubbe (VU), småvänderot (VU) och talltita (NT).

Ekologiska samband

Östanböke ligger i trakt med många småskaliga odlingslandskap inom spridningsavstånd. Området ingår i en preliminär värde-trakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Åbrolla-Hamsarp-Toalycke-Lindhult-Östanböke. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB023 Kälsved (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till trädrika betesmarker och äldre barrskog. I det regionala naturvårdsprogrammet från 1996 var bedömningen klass 3 men området har uppvärderats på grund av ökad kunskap om de biologiska värdena.

Beskrivning

Gammalt kulturlandskap och skog i närheten till Osby tätort. Kring byn Kälsved finns ett mycket småskaligt odlingslandskap som till stor del har behållit sin ålderdomliga karaktär. Längs byvägen finns meterhöga stengärdet. I området finns blockrika betesmarker, ädellövskog med grova träd och gammal barrskog som alla hyser höga naturvärden. I betesmarken finns ett stort antal gamla bokar, lindar och ekar med många bohål där skogsduva, olika hackspettarter, ugglor och fladdermöss trivs.

Biotopvärden

Betesmarker med lång hävdkontinuitet och inslag av vidkroniga ädellövträd samt äldre ädellövskog och barrskog med viktiga strukturer och substrat.

Artvärden

Endast två rödlistade arter finns noterade i artportalen, ask (EN) och grönsångare (NT).

Ekologiska samband

Kälsved ligger i en trakt med många gamla lövträd och naturbetesmarker kring gårdarna. Området ingår i värdestrakt för ädellövträd i öppna landskap i GI:s planeringsunderlag.

Förutsättningar för bevarande

Bevara äldre barrskog och äldre lövträd kring gårdsmiljön. Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Kålsved. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB024 Segutslycke (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotopvärden och potentiellt även artvärden i ädellövskog. Området var inte med i det regionala naturvårdsprogrammet 1996 men har uppmärksamats i den kommunala naturvårdsplanen.

Beskrivning

Området utgörs av ädellövskog av naturskogskaraktär samt en mindre andel betesmark. En stensatt gammal väg löper genom området. På de öppnare partierna har bl.a. jungfrulin, småvänderot och ängskovall noterats. I skogsmiljöerna finns bl.a. lavar som havstulpanlav, grynig lundlav och barkkornlav samt mossor som klippfrullania och fällmossa. Artsammansättningen och statusen bör undersökas noggrannare enligt kommunens naturvårdsprogram 2001 där området bedöms som klass 1.

Biotopvärden

Äldre ädellövskog med viktiga strukturer och substrat.

Artvärden

Två rödlistade arter har noterats i området sedan 1990: sydlig sotticka (NT) och småvänderot (VU).

Ekologiska samband

Segutslycke ligger i ett variationsrikt landskap med äldre lövträd kring gårdar och byar. Området ingår i värdetrakt för ädellövträd i öppna landskap i GI:s planeringsunderlag. I söder, strax utanför området, finns ett vattendrag som ingår i en limnisk värdetrakt.

Förutsättningar för bevarande

Bevara äldre träd och förekomst av död ved. Fortsatt beteshävd utan näringspåverkan.

Status

- I den västra delen av området har ett naturvårdsavtal tecknats (2012–2062).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värdetrakter Osby – Glimåkra 2021.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.

OSB025 Björkerås (klass 2)

Foto: Alex Regnér / Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden i barrskog och myrmark. Området var inte med i det regionala naturvårdsprogrammet från 1996 eller i det kommunala naturvårdsprogrammet, men har uppmärksammats och uppvärderats under de senaste åren.

Beskrivning

Nära gränsen till Småland ligger detta område som utgörs av en myrmosaik med värdefull äldre tall- och granskog med naturskogskaraktär. I de mest värdefulla delarna av området finns ytterst få tecken på skogliga åtgärder och det finns gott om både stående och liggande död ved. I området, som kan beskrivas som skånsk tajga, finns många arter som är ovanliga i länet. Under senare år har flera arter som tidigare bara var kända från enstaka fynd i Skåne upptäckts i området, t.ex. vedtrappmossa, dvärgbägarlav, kortskaftad ärgspik, gransotdyna, grönhjon och thomsons trägnagare. I området finner man också fågelarter som är relativt ovanliga i Skåne, som talltita, orre och tjäder.

Biotopvärden

Äldre barrskog med naturskogskaraktär och myrmark som tillsammans hyser flera för länet ovanliga arter.

Artvärden

Ett stort antal naturvårdsarter som är ovanliga i Skåne och signalerar barrskogsmiljöer med höga värden. Sex rödlistade arter har noterats i området sedan 1990: vedtrappmossa (NT), dvärgbägarlav (NT), kortskaftad ärgspik (NT), grönhjon (NT), spillkråka (NT) och talltita (NT).

Ekologiska samband

Närliggande värdefulla barrskogsmiljöer finns vid östra Örsjön längs stränderna och ute på öarna. Limniska spridningslänkar finns till Osbysjön via Liasjöbäcken och Krusån i GI:s planeringsunderlag.

Förutsättningar för bevarande

Bevara äldre träd och förekomst av död ved.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värdetrakter Osby – Glimåkra 2021.
- Osby kommun. 2001. Naturvårdsplan för Osby kommun.